

Benifallet, juliol del 2023

II JORNADES DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA

"85 ANYS DE LA BATALLA DE L'EBRE"

"A partir del 19 d'abril de 1938, el riu Ebre es va convertir en línia de front de guerra entre els dos bàndols enfrontats. Al marge esquerre hi romania l'Exèrcit Popular de la República, mentre que el marge dret fou ocupat per l'Exèrcit franquista. L'Agrupació Autònoma de l'Ebre, posteriorment Exèrcit de l'Ebre, va decidir immediatament fortificar la seva línia de front amb la construcció de línies de trinxeres paral·leles al riu. En els mesos següents, ambdós bàndols es van fustigar amb trets de fusell i artilleria. El 25 de juliol, la 10a Brigada Mixta de la 46a Divisió Republicana va travessar l'Ebre a l'altura de la desembocadura del riu Canaletes, a Benifallet. La zona dels Buics, on s'ubica la trinxera, domina l'accés al riu Canaletes, convertint-se en una posició clau per guanyar la desembocadura del riu."

El pas de l'Ebre per Benifallet està recollit per l'empresa Terra Enllà en la localització dels espais de memòria que van realitzar per al Consell Comarcal del Baix Ebre i té com a font la publicació de José Manuel Martínez Bande, La Batalla del Ebro: "Subsector de Benifallet. Pasa el Ebro en primer escalón la X Brigada de la 46 División que se extiende inmediatamente a derecha e izquierda, cruzado el río Canaletas y envuelve las posiciones enemigas del vértice Portell y de Los Mollets, que ocupa tras vencer su resistencia. Se ha establecido contacto con la 11 División, iniciándose el paso de las Brigadas 37 y 101, también de la 46 División".

Des de l'Ajuntament de Benifallet i el grup de memòria Stolpersteine es vol donar continuïtat a les Jornades de Memòria Històrica iniciades l'any passat amb l'homenatge als quatre deportats benifalletencs als camps nazis i seguir amb una segona jornada que enguany se centrarà amb la Batalla de l'Ebre, atenent que es celebraran els 85 anys del seu inici. El projecte inclou de nou recollir la informació i documentar encara més aquest pas a l'alçada del Canaletes i fer-ne difusió.

L'objecte és fer memòria d'aquest fet i treballar en la seva recerca i difusió, així com recordar el paper fonamental del riu com a via de comunicació i a la vegada com a element que ha estat determinant en la vida a les Terres de l'Ebre.

Mercè Pedret i Ramos
Alcaldeessa de Benifallet

**"Som un riu de gent valenta
som un crit de llibertat
gota a gota som tempesta
som l'espurna del demà"**

Pepet i Marieta
"La Força de l'Ebre"

Dijous · 19 h · Centre Polivalent

6

Obertura de les **II Jornades de Memòria Democràtica de Benifallet**, a càrrec de l'alcalde, **Mercè Pedret Ramos** i **Lluís Montull Martínez**.

Xerrada i exposició "**La Batalla de l'Ebre: El pas del riu a Benifallet. Testimoni gràfic**", a càrrec de **Joaquín Vallespí Salvadó**, mestre i historiador local.

En acabar, acompanyarem amb una copa de vi el concert del Grup musical **Tibetium**.

Dissabte · 19 h · Centre Polivalent

8

Inauguració a càrrec de l'alcalde, **Mercè Pedret Ramos**, de l'exposició "**La marca d'aigua més antiga i les limnimarques de les riuades extraordinàries de les Terres de l'Ebre**", de **Joan F. Costa** i **Paz**, estudiós de riuades, Presentarà l'acte **Gemma Vidiella Artiola**, historiadora local.

L'exposició es podrà visitar durant tot el mes de juliol, en horari de l'Oficina de Turisme: 10.00 a 13.00 i 16.00 a 18.00 h

Divendres · 19 h · Centre Polivalent

14

Projecció del documental "**La llibreta del Dr. Gras**", dirigit pels periodistes **Júlia Albacar**, **Andreu Prunera** i el comunicador audiovisual, **David Barreda**.

Explica la història de la fossa de la guerra civil exhumada al mas de Santa Magdalena, a Móra d'Ebre, i de la llibreta del metge que permet recuperar els cossos d'alguns excombatents enterrats allà.

Lectura del relat, guanyador del premi **Petjades** 2023, de memòria democràtica a càrrec d'**Èrika Espinós Múrria**.

Descobreix la història extraordinària de la batalla de l'Ebre i el pas dels maquis per Benifallet a bord del Llagut. Una experiència d'una hora de durada a càrrec dels guies de **Terra Enllà**.

Les visites seran els dies **14, 21, 26 i 28** de juliol. Podeu fer la reserva al 977 46 23 34. L'hora de l'activitat és a les 18 h i el preu de l'entrada són 12 €.

Durant el mes de juliol us proposem gaudir d'una visita ampliada de la Cova del Dos (Coves Meravelles) que va ser refugi durant la Batalla de l'Ebre, a càrrec de **Mireia Margalef Castillo**, guia turística i estudiant de Geografia i Història.

"La marca d'aigua més antiga i les limnimarques de les riuades extraordinàries de les Terres de l'Ebre"

Fotografia: Francesc Ferré, Benifallet

memorial
democràtic

Ajuntament de
Benifallet

